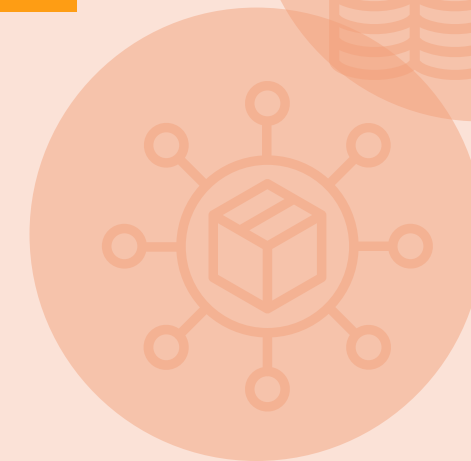

Actieagenda Knelpunten Smart Energy

Door Royal HaskoningDHV
April 2021

TKI URBAN ENERGY
Topsector Energie

Colofon

Introductie

Overzicht knelpunten

Lopende trajecten

Acties per knelpunt

Monitoring

Over TKI Urban Energy en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

TKI Urban Energy is een onderdeel van de Topsector Energie. De organisatie stimuleert bedrijven, kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties en overheden om samen te werken op het gebied van energie-innovaties. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) is een overheidsorganisatie gericht op het Nederlandse ondernemersklimaat. Ondernemend Nederland kan bij hen terecht met vragen op het gebied van duurzaam, agrarisch, innovatief en internationaal ondernemen.

TKI Urban Energy en RVO bevorderen samen onderzoek naar energie-innovaties voor een snelle transitie naar een duurzaam, betrouwbaar en betaalbaar energiesysteem in de gebouwde omgeving en de infrastructuur door initiatieven financieel te steunen, betrokken partijen bij elkaar te brengen en kennis te delen. Hiermee versterkt zij de economische concurrentiekracht van betrokken Nederlandse bedrijven en kennisinstellingen.

Heeft u innovatieve ambities op het gebied van flexibiliteit? Mogelijk kan TKI Urban Energy of RVO u ondersteunen bij uw ambities. De medewerkers van TKI Urban Energy staan klaar om uw ideeën te toetsen en u te helpen bij het vinden van samenwerkingspartners en het opzetten van een consortium. U kunt bij RVO terecht als u wilt toetsen of uw ideeën in aanmerking komen voor subsidie (cofinanciering) vanuit de Topsector Energie

Wilt u n.a.v. deze whitepapers in contact komen met RVO of TKI Urban Energy, neem dan contact op met:

Maarten de Vries

Programmamanager Smart Energy Systems

06 168 364 90

maarten@tki-urbanenergy.nl

www.tki-urbanenergy.nl

Stan van den Broek

Adviseur Flexibiliteit en Systeemintegratie

06 29 46 30 42

stan.vandenbroek@rvo.nl

<https://www.rvo.nl/>

Samenvatting

Introductie

Overzicht knelpunten

Lopende trajecten

Acties per knelpunt

Monitoring

Deze actieagenda is opgesteld naar aanleiding van het project *Knelpunten in wet- en regelgeving in Smart Energy*. In dit project van RVO en de TKI Urban Energy zijn samen met stakeholders uit de energiemarkt knelpunten in kaart gebracht, die de opschaling van smart energy belemmeren. Op basis van het inhoudelijk rapport en bijeenkomsten met stakeholders zijn onderstaande acties opgesteld.

De vijf hoofdknelpunten zijn:

1. Meeteisen en datakwaliteit
2. Congestie management en netoptimalisatie
3. Tariefstructuur
4. Energiebelasting en saldering
5. Meerdere Leveranciers op Eén Aansluiting

Per knelpunt zijn de belangrijkste acties benoemd, inclusief hun actiehouders en de beoogde tijdslijnen. Veel acties kunnen terecht in reeds lopende trajecten, enkele acties zijn nieuw.

Omdat er een groot scala aan reeds lopende trajecten bestaat, zijn deze eveneens in beeld gebracht. De trajecten zijn onderverdeeld in 1) formele trajecten; 2) samenwerkingen tussen stakeholders; en 3) werkgroepen binnen brancheverenigingen. Duidelijk is dat veel verbeterpunten reeds in gang zijn gezet. De sector is volop aan de slag.

Het is eveneens duidelijk dat goede communicatie

over wat er reeds gaande is van belang is om ook marktpartijen die niet zijn aangesloten op een branchevereniging op de hoogte te houden, zodat zij hun weg kunnen vinden in de hoeveelheid trajecten en een bijdrage kunnen leveren aan het oplossen van knelpunten. Het traject heeft veel wederzijds inzicht opgeleverd. Het is waardevol om dat voort te zetten en te onderhouden.

Om de voorgestelde acties te borgen en de communicatie over lopende zaken voort te zetten, zijn daarom twee algemene acties toegevoegd. Dat betreft allereerst het monitoren van de stand van zaken; ten tweede het inzetten van de opgestelde factsheets over de vijf knelpunten, waarmee meer bekend kan worden over de stand van zaken en mogelijke oplossingen.

Daarmee kan gekomen worden tot concrete stappen richting opschaling van smart energy en de bijbehorende voordelen hiervan voor het energiesysteem.

Overzicht acties

Meeteisen en datakwaliteit

- 1.1 Onderzoeken alternatieve communicatievormen
- 1.2 Pilots P1-data als alternatief en metingen van derden
- 1.3 Rondetafel decentrale meetdataketen

Congestie management en netoptimalisatie

- 2.1 Onderzoeken contractuele bandbreedte aangeslotenen
- 2.2 Verkennen mogelijkheid prikkels creëren
- 2.3 Aggregatie flexibiliteit bij kleinverbruik

Tariefstructuur

- 3.1 Voorstel codewijziging tariefstructuur

Energiebelasting en saldering

- 4.1 Definitie gebruik eigen elektriciteit als zelfverbruik
- 4.2 Nadere uitwerking eigen elektriciteit als zelfverbruik
- 4.3 Lobby: separaat tarief opslag in Energy Tax Directive
- 4.4 Lobby: flexibel tarief EB of koppeling aan leveringstarieven in ETD

Meerdere leveranciers op één aansluiting

- 5.1 Lagere regelgeving ontwikkelen, waarin installaties achter de allocatiepunten niet meer onderling gescheiden hoeven te zijn
- 5.2 Aanhaken bij de experimenten van netbeheerders over het switchen op een laadpunt vanuit de markt

Monitoring en kennisdeling

- 6.1 Monitoring actieagenda
- 6.2 Verspreiden factsheets knelpunten

Introductie

Introductie

Overzicht knelpunten

Lopende trajecten

Acties per knelpunt

Monitoring

Introductie

In deze actieagenda staat een overzicht van acties, die ten doel hebben om knelpunten in wet- en regelgeving voor de inzet van smart energy weg te nemen. De acties spitsen zich toe op het oplossen van vijf knelpunten in wet- en regelgeving, te weten:

1. Meeteisen en datakwaliteit
2. Congestie management en netoptimalisatie
3. Tariefstructuur
4. Energiebelasting en saldering
5. Meerdere Leveranciers op Eén Aansluiting (MLOEA)

De actieagenda is gebaseerd op een serie bijeenkomsten met experts. De knelpunten zijn elk afzonderlijk uitgediept en oplossingsrichtingen geïdentificeerd. Vervolgens is in twee separate bijeenkomsten de interactie tussen de knelpunten en oplossingen geanalyseerd en zijn eerste acties benoemd. Deze actieagenda vormt hier een uitwerking van. De inhoudelijke achtergrond is te vinden in het separate rapport *Knelpunten in wet- en regelgeving in smart energy*. Voor uitgebreide toelichting op knelpunten en oplossingen verwijzen wij naar dit rapport.

Leeswijzer

De actieagenda start met een overzicht van ontwikkelingen: welke knelpunten zijn geïnventariseerd, welke worden reeds elders opgepakt en welke zijn niet relevant? Dat leidt tot de vijf hoofdknelpunten.

Vervolgens wordt ingegaan op de reeds lopende trajecten, zodat daarvan een overzicht ontstaat.

Elk knelpunt is kort samengevat: wat is het knelpunt, wat zijn de oplossingen en wat loopt er al?

Daarna gaan we in op de separate acties. Per actie is benoemd wie de actiehouders is, wie betrokken is, wat de tijdslijnen zijn en of er afhankelijkheden zijn van andere trajecten.

Tot slot komt de borging van de actieagenda aan de orde, waarbij we dieper ingaan op welke acties reeds waar belegd zijn en met een suggestie hoe nieuwe acties belegd kunnen worden.

De actieagenda is een levend document, dat in de loop der tijd aangevuld zal worden, op basis van de laatste ontwikkelingen. De oplevering van deze agenda valt dan ook te zien als een startpunt, naar het wegnemen van belemmeringen voor de opschaling van smart energy.

Klik hier om rechtstreeks naar de acties per knelpunt te gaan:

Meeteisen en datakwaliteit	>
Congestie management en netoptimalisatie	>
Tariefstructuur	>
Energiebelasting en saldering	>
Meerdere leveranciers op één aansluiting	>

Inventarisatie knelpunten

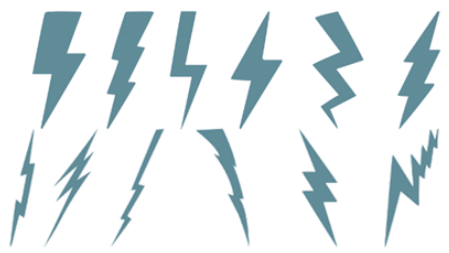
- Introductie
- Overzicht knelpunten
- Lopende trajecten
- Acties per knelpunt
- Monitoring

40 deskundigen

+

24 knelpunten

TARIEFSTRUCTUUR
 Net helpen niet beloofd
 Capaciteitstarief
 kWmax

CONGESTIEMANAGEMENT
NETOPTIMALISATIE
 Prijsprikkels lokale koppeling V/A
 Systemwinsten landen verkeerd
 Beperkte inzet

MEETEISEN EN DATAKwaliteit
 Meetverantwoordelijkheid bij RNB
 Missende P4-data

VIJF HOOFD KNELPUNTEN

ENERGIEBELASTING/SALDERING
 Dubbele EB opslag
 Saldering beloofd flex niet

MLOEA
 Eén leverancier per aansluiting
 Automatische switch leverancier
 Dynamische allocatie BRP's

Hoofdknelpunten

- Introductie
- Overzicht knelpunten
- Lopende trajecten
- Acties per knelpunt
- Monitoring

KNELPUNT
SAMENGEVAT
OPLOSSINGEN

KNELPUNT	MEETEISEN EN DATAKWALITEIT	CONGESTIE-MANAGEMENT EN NETOPTIMALISATIE	TARIEFSTRUCTUUR	ENERGIEBELASTING EN SALDERING	MEERDERE LEVERANCIERS OP ÉÉN AANSLUITING (MLOEA)
SAMENGEVAT	<p>Samengevat:</p> <ul style="list-style-type: none">• Missende P4-data• Oorzaak: telecomverbinding• Geplande uitfasering GPRS• Problemen in uitvoering, niet in regelgeving	<p>Samengevat:</p> <ul style="list-style-type: none">• Huidig kader nog onduidelijk• Missende prijsprikkels	<p>Samengevat:</p> <ul style="list-style-type: none">• Tarieven niet ingesteld op flexibele transportcapaciteit• Vast capaciteitstarief• Inrichting kWmax ontmoedigt inzet flexibiliteit	<p>Samengevat:</p> <ul style="list-style-type: none">• Vast tarief energiebelasting en Opslag Duurzame Energie ontmoedigt inzet van flex• Dubbele energiebelasting slecht voor BC-opslag	<p>Samengevat:</p> <ul style="list-style-type: none">• Systeem achter secundaire allocatiepunt fysiek scheiden van primaire punt. Is kostenverhogend.• Het secundaire allocatiepunt mag niet bestemd zijn voor een woningfunctie.
OPLOSSINGEN	<p>Oplossingen</p> <ul style="list-style-type: none">• Operationeel oplossen, alternatieve communicatie vormen inzetten;• Pragmatische oplossingen faciliteren; als work-around gebruik van P1-data;• Oplossingen uit de markt inzetten.	<p>Oplossingen</p> <ul style="list-style-type: none">• Onderzoeken contractuele bandbreedte aangesloten• Verkennen mogelijkheden aangesloten te prikkelen;• beschikbare flexibiliteit voor aggregatie;• Codewijzigingsvoorstel congestiemanagement.	<p>Oplossingen</p> <ul style="list-style-type: none">• Codevoorstel tariefstructuur;• Flexibeler maken variabelen tariefstructuur;• Bandbreedtemodel	<p>Oplossingen</p> <ul style="list-style-type: none">• Definiëren gebruik eigen elektriciteit als zelfverbruik, ook als deze eerst elders is opgeslagen;• Lobby herziening Energy Tax Directive.	<p>Oplossingen</p> <ul style="list-style-type: none">• Code aanpassen zodat installaties achter allocatie punten niet meer onderling gescheiden moeten zijn;• Aanhaken bij experimenten netbeheerders over switchen op laadpunt vanuit de markt.

Lopende trajecten

We onderscheiden drie typen lopende trajecten:

- **Formele consultatietrajecten:** trajecten die van overheidswege georganiseerd worden, om te toetsen hoe stakeholders tegenover wetsvoorstellen staan of wettelijk vastgelegde procedures
- **Samenwerkingen tussen partijen:** diverse partijen werken samen aan veranderingen, bijvoorbeeld om gesignaleerde knelpunten op te lossen, zaken nader te onderzoeken of om verdere stappen te zetten in het ontwikkelen van de markt. Vaak vormt dit de opmaat naar een formeel wetgevings- of codetraject.
- **Werkgroepen binnen brancheverenigingen:** Elke branchevereniging kent werkgroepen waarbinnen de leden bij elkaar overleggen over een onderwerp. Dit vormt vaak het voorportaal naar een bredere samenwerking of een lobby naar een formeel traject.

	Formele trajecten	Samenwerkingen	Werkgroepen
Algemeen	EZK: Consultatie Energiewet	NAL: Marktmodel EV	
Meeteisen en datakwaliteit		E-NL en NBNL: Datagovernance	NEDU: Stuur- en werkgroep P4
			NEDU: Allocatie 2.0
Congestiemangement & netoptimalisatie	ACM: Codewijziging congestiemanagement	BODA: Werkgroep oplossingen	NVDE: Werkgroep Netaansluitingen
Tariefstructuur		OTE: Tariefstructuur (afgerond)	NBNL: Werkgroep Tariefstructuur KV Capaciteitstarief
Energiebelasting & salderen	MinFin: Evaluatie Energiebelasting MinFin: Wetsvoorstel afbouw salderingsregeling EC: Herziening Energy Tax Directive		
MLOEA		Pilot: Gebruik maken bestaande meetinrichting	

Lijst met afkortingen:

- EZK:** Ministerie van Economische Zaken & Klimaat;
- ACM:** Autoriteit Consument en Markt;
- MinFin:** Ministerie van Financiën;
- EC:** Europese Commissie;
- NAL:** Nationale Agenda Laadinfrastructuur;
- EV:** Elektrisch Vervoer;
- E-NL:** Energie-Nederland;
- NBNL:** Netbeheer Nederland;
- BODA:** Bestuurlijk Overleg Duurzaam Aansluiten;
- OTE:** Overlegtafel Energievoorziening;
- NEDU:** Vereniging Nederlandse EnergieDataUitwisseling;
- NVDE:** Nederlandse Vereniging Duurzame Energie;
- KV:** Kleinverbruik.

Toelichting lopende trajecten

Introductie

Overzicht knelpunten

Lopende trajecten

Acties per knelpunt

Monitoring

Formele consultatietrajecten

Energiewet: De huidige Elektriciteits- en Gaswet worden vervangen door een Energiewet. Hiervoor heeft van december 2020 tot en met februari 2021 een consultatie gelopen over de contouren van de wet. De reacties worden verwerkt, daarna zal de wet naar de Raad van State en vervolgens naar de Tweede Kamer gaan. Dat zal waarschijnlijk in het najaar zijn.

Codewijziging congestiemanagement:

Netbeheerders hebben hiertoe een voorstel gedaan. De ACM heeft gereageerd met een wijzigingsopdracht. Op 2 april hebben de netbeheerders hun reactie daarop naar de ACM gestuurd. Het is nu aan de ACM om een besluit te nemen.

Evaluatie energiebelasting: Het ministerie van Financiën laat een brede evaluatie uitvoeren. De resultaten zullen naar de Tweede Kamer worden gestuurd.

Wetsvoorstel afbouw saldering: Dit voorstel ligt in de Tweede Kamer en is controversieel verklaard. Het voorstel ligt nu stil.

Herziening Energy Tax Directive: Dit voorstel zal in juni 2021 worden gepubliceerd. De publieke consultatie sloot in oktober 2020.

Samenwerkingen

Marktmodel EV: Vanuit de Nationale Agenda Laadinfrastructuur (NAL) zijn diverse werkgroepen opgericht. De werkgroep Smart Charging ontwikkelt een nieuw sturingsmodel voor elektrisch laden, gericht op rollen en verantwoordelijkheden en bijbehorende spelregels voor de dienstverlening, het laadproces en de informatiestromen. Streven is om eind april de contouren op te leveren. Daarna is er nog een aantal jaar nodig om de gewenste organisatie in te richten.

Datagovernance: Energie-Nederland en Netbeheer Nederland leiden het project om de organisatie van het beheer van datastromen her in te richten. Hieraan is gewerkt in een brede marktdialoog, met vele stakeholders. Het betreft een nieuwe governance, waarin het huidige NEDU wordt vervangen; en het ontwikkelen van datadeelprocessen. Streven is om de implementatie in 2022 af te ronden.

Werkgroep Oplossingen: Het Bestuurlijk Overleg Duurzaam Aansluiten is opgericht n.a.v. de problematiek rondom netschaarste. Het BODA bestaat uit Netbeheer Nederland, Energie-Nederland, VNG, IPO, NP RES, NVDE, Holland Solar, NWEA, TenneT, Gasunie, Enexis, Stedin en wordt voorgezeten door Liander. Onder het BODA is een

werkgroep Slimme Oplossingen opgericht, die zich bezighoudt met oplossingen voor de netschaarste, die nu al kunnen worden ingevoerd en niet afhankelijk zijn van wet- en regelgeving.

Overlegtafel Energievoorziening – Tariefstructuur:

De Overlegtafel Energievoorziening is een informeel bestuurlijk overleg, bestaande uit Energie-Nederland, Gasunie, TenneT, NVDE, Netbeheer Nederland, EnergieSamen en het ministerie van EZK en de ACM als toehoorder. Eind 2020 is de OTE opgeheven. In 2018 leverde de OTE het rapport *Belemmeringen in Nettarieven* op, hetgeen nu de basis vormt voor de verdere uitwerking van de wijzigingen in de tarieven.

Pilot: gebruik maken bestaande meetinrichting

Netbeheerders voeren in samenwerking met energieleveranciers en laadpaalbeheerders (en mogelijk warmtepomp-exploitanten) een pilot uit voor het gebruik maken van de bestaande meetinrichting zodat géén tweede netbeheerdersmeter geplaatst hoeft te worden. De technische en marktvalidatie wordt oktober 2021 afgerond.

Toelichting lopende trajecten (2)

Introductie

Overzicht knelpunten

Lopende trajecten

Acties per knelpunt

Monitoring

Werkgroepen

NEDU: Stuur- en werkgroep P4. Binnen NEDU werken regionale en landelijke netbeheerders, meetbedrijven, energieleveranciers en programmaverantwoordelijken samen aan het inrichten van marktprocessen omtrent marktfacilitering. Er zijn drie issuecommissies(IC's) actief: Klant, Wholesale Gas en Wholesale Elektriciteit. Nieuwe ontwikkeling is het afsprakenstelsel en de oprichting van het marktfaciliteringsforum (MFF) en beheer afsprakenstelsel (BAS). Dan kunnen meer partijen aangesloten worden.

NEDU: allocatie 2.0. Allocatie 2.0 is een project, waarin het gehele proces van toewijzing van elektriciteitsverbruik- en opwek wordt herzien. Doel is om energievolumes volgens een zo zuiver mogelijke afspiegeling van de werkelijkheid toe te wijzen. In november 2021 vindt de livegang van de eerste gewijzigde processen plaats. De exacte scope en duur van het project is nog niet bepaald.

NVDE: werkgroep Netaansluitingen. De Nederlandse Vereniging Duurzame Energie bestaat uit partijen uit de gehele energieketen. Binnen de NVDE is een werkgroep Netaansluitingen opgericht, die zich bezighoudt met de problematiek rondom netschaarste. Deze bestaat uit leden van de NVDE

en Energie-Nederland. De ACM is toehoorder. De werkgroep Netaansluitingen valt onder de Commissie Markt & Energiesysteem.

Netbeheer Nederland: Sprintteam Kleinverbruik Tarieven. Deze werkgroep houdt zich bezig met de aanpassing van het capaciteitstarief voor kleinverbruik, n.a.v. het rapport van de OTE uit 2018. Het sprintteam werkt dit met een kleine groep stakeholders (energieleveranciers, Consumentenbond, ACM en EZK) uit en voert daarnaast een brede stakeholderdialoog. Voorlopig streven is om in juli een voorkeursmodel op te leveren. Invoering zal nog tijd in beslag nemen tot 2025, wordt geschat.

Knelpunt 1: Meeteisen en datakwaliteit (1/2)

Introductie

Overzicht knelpunten

Lopende trajecten

Acties per knelpunt

Monitoring

□ Knelpunt

Het voornaamste knelpunt is dat de P4-data vaak onvolledige en onjuiste data betreft, in het kort missende P4-data. De oorzaak hiervan ligt vaak in een slechte telecomverbinding met meters. Aanvullend speelt er een uitdaging met de telecommunicatie van slimme meters. Een groot deel van de meters communiceert op basis van GPRS, terwijl uitfasering van GPRS rond 2025 gepland staat. Dat betekent dat in de meterkast minimaal de communicatiemodule vervangen moet worden. Hoe gaan we hier structureel mee om waarbij het achter de voordeur handelingen verrichten tot een minimum beperkt moet worden? En hoe lossen we de huidige potentiële problemen op?

Problemen liggen niet zozeer op wettelijk vlak, maar in de uitvoering met als oorzaak telecomproblemen die door het uitfaseren van GPRS op termijn groter dreigen te worden. De P4-kwartierdata wordt in de contouren van de Energiewet als standaard aangenomen en lijkt cruciaal te worden voor nieuwe flexibiliteitsdiensten, het is daarom een urgent knelpunt.

□ Oplossingsrichtingen

- Operationeel oplossen van problemen, ook via alternatieve communicatievormen, zoals gebruik van de internetmodem of WiFi-verbinding van de klant.
- Pragmatische oplossingen faciliteren; er zullen op de korte termijn situaties blijven bestaan waar er issues zijn met P4-kwartierdata. Een work-around zou kunnen zijn om gebruik te mogen maken van P1-data. Randvoorwaarde is dan wel dat de P1-data gesigned zou moeten zijn door de meter zodat erop vertrouwd kan worden in afrekenprocessen.
- De markt met oplossingen laten komen om de 100% binnen bijvoorbeeld 10 dagen te behalen. Dit dwingt om out of the box te gaan denken aan nieuwe oplossingen. Dit opent ook de deur in een wat verdere toekomst voor “gecertificeerde derde metingen” gekoppeld aan allocatiepunten per assets of op socketniveau van laadpalen of -pleinen.

□ Lopende oplossingstrajecten

Formele trajecten: In de consultatieversie van de **Energiewet** worden wijzigingen voorgesteld rondom meeteisen en datakwaliteit.

Samenwerkingsverbanden: Er wordt gewerkt aan een herziening van de **datagovernance**, door Energie-Nederland en Netbeheer Nederland.

Werkgroepen: In **NEDU**-verband wordt gewerkt aan de verbetering van de databeschikbaarheid en –kwaliteit (Stuur- en werkgroep P4). Eveneens in NEDU-verband loopt het proces rondom Allocatie 2.0, waarin meetprocessen en datastromen worden aangepast.

Pilots: Liander voert een pilot uit naar gecertificeerde derde metingen. Meer informatie van de start van dit traject via [deze link](#). Voor het inzetten van P1-data (gesigned) loopt bijvoorbeeld bij Resourcefully een pilot.

Knelpunt 1: Meeteisen en datakwaliteit (2/2)

Er zijn twee typen acties. De één is gericht op voortzetting van het verbeteren van de centrale meetketen, aan de hand van de reeds lopende trajecten. Daarbij is het van belang om te komen tot een betere communicatie over wat er reeds onderzocht wordt. Dit betreft actie 1.1 en 1.2. De ander is erop gericht te onderzoeken of het mogelijk is om een andere, decentrale, meetketen op te zetten, te beginnen met een rondetafelgesprek, waarin de voor- en nadelen van een dergelijk systeem gezamenlijk onderzocht worden. Op basis daarvan kan dan bekeken worden of vervolgacties nodig zijn. Dit betreft actie 1.3.

- Introductie
- Overzicht knelpunten
- Lopende trajecten
- Acties per knelpunt
- Monitoring

Actie	1.1 Onderzoeken alternatieve communicatievormen	1.2 Pilots P1-data als alternatief en metingen van derden	1.3 Ronde tafel decentrale meetdataketen
Actiehouder	Regionale netbeheerders	Regionale netbeheerders	TKI Urban Energy
Te betrekken partijen	Telecomoperatoren en gespecialiseerde technische IT-bedrijven die alternatieve concepten kunnen uitwerken om bijvoorbeeld stabiele Wifi-scenario's achter de meter te kunnen vormgeven.	Marktpartijen kunnen ingezet worden om alternatieven te onderzoeken middels bijvoorbeeld pilots.	EZK, Regionale Netbeheerders, TenneT en Smart Energy bedrijven
Start actie	Lopende actie	Lopende actie	Tweede helft 2021
Einde actie	Lopende actie - einddatum onbekend	Advies om actie 1.2 af te ronden voordat de Energiewet in werking treedt, naar verwachting medio 2022	Tweede helft 2021
Afhankelijkheden	Er zijn geen afhankelijkheden, maar wel andere ontwikkelingen die van dit punt afhankelijk zijn zoals dynamische tarieven (zowel levering als transport) en nieuwe diensten van smart energy bedrijven.	Idem als bij actie #1.1	Ontwikkelingen centrale meetdataketen
Overig	Aanvullend hierop is een verbeterde communicatie nodig over wat er in dit traject gebeurt, wat tijdslijnen zijn en welke scenario's worden onderzocht zodat smart energy bedrijven meer zicht hebben op wat ze kunnen verwachten.	Aanvullende actie om meer te communiceren wat er in deze trajecten gebeurt, wat tijdslijnen zijn en welke scenario's worden onderzocht zodat smart energy bedrijven meer zicht hebben op wat ze kunnen verwachten.	Doel van een dergelijke rondetafel is om in kaart te brengen wat lopende ontwikkelingen zijn, wat het draagvlak is voor de ontwikkeling van de decentrale meetdataketen en hoe hier een vervolg aan gegeven kan worden.

Knelpunt 2: Congestie management en netoptimalisatie (1/2)

Introductie

Overzicht knelpunten

Lopende trajecten

Acties per knelpunt

Monitoring

□ Knelpunt

Het inzetten van flexibiliteit voor lokaal gebruik kan een bijdrage leveren aan het oplossen van netcongestie en aan netoptimalisatie. Op dit moment komt het inzetten van flexibiliteit voor lokaal gebruik echter nog weinig van de grond.

Voor netcongestie is het huidige kader voor inzet van flexibiliteit voor (regionale) netbeheerders nog onduidelijk, met name omtrent hoe en wanneer er moet worden uitgegaan van congestie en in welke gevallen flexibiliteit een gewenste oplossing oplevert. Ook ontbreken momenteel nog prikkels voor optimaal gebruik van transportcapaciteit voor afnemers binnen de bestaande netcapaciteit.

Voor netoptimalisatie, het efficiënter gebruik maken van het net door inzet van flexibiliteit, is evenmin een helder wettelijk kader. Er staan hoofdlijnen geschetst in onder meer de consultatieversie van de Energiewet, maar er resteren vragen rondom implementatie en uitvoering.

□ Oplossingsrichtingen

- Van experimenteren naar doen wat wel al kan binnen huidige kaders: het onderzoeken en in kaart brengen van de contractuele ruimte bij aangeslotenen en verkennen van het verlenen van prikkels voor eindgebruikers. Er kan ook gekeken worden naar het aggregeren van beschikbare flexibiliteit van kleine aansluitingen om het aanbod van flexibiliteit te vergroten.
- Er ligt een gewijzigd Codewijzigingsvoorstel Congestie management voor bij de ACM. Helderheid omtrent het definitieve kader is gewenst op zo kort mogelijke termijn. Deze wordt verder niet uitgewerkt: de actie is reeds in gang gezet.

□ Lopende oplossingstrajecten

Formele trajecten: In de consultatieversie van de **Energiewet** worden reeds stappen gezet om tot een duidelijker kader te komen. Daarnaast loopt er een **codewijzigingstraject voor congestie management**. De ACM heeft de netbeheerders een wijzigingsopdracht gegeven, aan de hand waarvan een vernieuwd codevoorstel is ingediend door de netbeheerders.

Samenwerkingsverbanden: Het Bestuurlijk Overleg Duurzaam Aansluiten (BODA) richt zich op de netcapaciteitsproblematiek. Hieronder is een **werkgroep Oplossingen** ingesteld, die zich bezig houdt met het ontwikkelen van oplossingen die ook nu al ingevoerd kunnen worden, zonder wijziging in wet- en regelgeving.

Reeds afgerond is de ontwikkeling van het **afwegingskader Verzwaren, tenzij**, door de Overlegtafel Energievoorziening.

Werkgroepen: **NVDE werkgroep Netaansluitingen**, waarin de aansluit- en netcapaciteitsproblematiek besproken wordt. Hier zijn ook de ACM en Energie-Nederland bij betrokken.

Knelpunt 2: Congestiemanagement en netoptimalisatie (2/2)

Gezien de urgentie van het probleem rondom de netschaarste, zijn er al veel acties in gang gezet. In onderstaand overzicht staan de aanvullende acties benoemd, gericht op verdere inzet van congestiemanagement en netoptimalisatie. Deze kunnen mogelijk worden belegd bij de reeds lopende trajecten. Acties kunnen bovendien worden gecombineerd.

Actie	2.1 Onderzoeken contractuele bandbreedte aangeslotenen	2.2 Verkennen mogelijkheid prikkels creëren	2.3 Aggregatie beschikbare flexibiliteit bij kleinverbruik
Actiehouder	Netbeheerders	Netbeheer Nederland	Netbeheerders
Te betrekken partijen	Aangeslotenen (zowel KV als GV)	ACM, aangeslotenen, EZK	Aangeslotenen (zowel KV als GV) en hun BRP's
Start actie	Q3-2021	Q3-2021	Q3-2021
Einde actie	Q1-2022	Q3-2022	Q1-2022
Afhankelijkheden	Geen afhankelijkheden van andere lopende trajecten.	Reeds lopend: werkgroep Real-time Interface. Er lopen reeds projecten zoals het ROBUST traject.	Groepsbiedingen worden mogelijk gemaakt in de codewijziging congestiemanagement.
Overig	<p>Beschikbaarheid middelen voor onderzoek. Op te lossen door slim gebruik te maken van lopende initiatieven/informatiegaring.</p> <p>Bereidheid partijen om data te delen. Op te lossen door goede afspraken te maken over vertrouwelijkheid data en databeheer.</p> <p>Mogelijke inpassing in werkgroep Oplossingen onder Bestuurlijk Overleg Duurzaam Aansluiten, die zich reeds bezighoudt met congestiemanagement.</p>	<p>Beschikbaarheid middelen voor onderzoek. Op te lossen door slim gebruik te maken van lopende initiatieven/informatiegaring.</p> <p>Mogelijke inpassing in werkgroep Oplossingen onder Bestuurlijk Overleg Duurzaam Aansluiten of middels werkgroep Real-Time Interface, die zich o.a. bezighoudt met stoplichtsysteem.</p>	<p>Beschikbaarheid middelen voor onderzoek. Op te lossen door slim gebruik te maken van lopende initiatieven/informatiegaring. Bereidheid partijen om data te delen. Op te lossen door goede afspraken te maken over vertrouwelijkheid data en databeheer.</p> <p>Geïdentificeerd als mogelijke vervolgstap voor codewijziging om een groepsbieding te doen met verschillende BRP's.</p>

Introductie

Overzicht knelpunten

Lopende trajecten

Acties per knelpunt

Monitoring

Knelpunt 3:

Tariefstructuur (1/2)

Introductie

Overzicht knelpunten

Lopende trajecten

Acties per knelpunt

Monitoring

□ Knelpunt

Er zijn twee onderdelen in de tariefstructuur die vaak genoemd worden als knelpunt:

- Het 'capaciteitstarief' voor kleinverbruikers ($3 \times 80A$),
- De componenten kWmax en kWgecontracteerd

Voor zowel klein- als grootverbruikers zijn de huidige tarieven er niet op ingesteld om met een flexibele transportcapaciteit te werken: het capaciteitstarief biedt überhaupt geen ruimte voor afrekening op basis van een fluctuerende transportcapaciteit en de componenten kWmax en kWgecontracteerd op basis van de piek worden vastgesteld, waarbij kWgecontracteerd in beginsel pas na een jaar weer naar beneden kan worden bijgesteld.

Op termijn dreigt er scheefgroei te ontstaan in de kostentoebedeling van de netkosten. Enerzijds omdat het tarief geen ruimte biedt voor 'slim' netgebruik, geen prikkels kan bevatten om het netwerk efficiënt te gebruiken (bijvoorbeeld door 'slim laden'). Anderzijds omdat iedereen hetzelfde wordt afgerekend, ongeacht het gebruik.

□ Lopende oplossingstrajecten

Formele trajecten: geen formele trajecten. Wel wordt in de Energiewet ruimte gemaakt voor een nieuwe tariefstructuur.

Samenwerkingsverbanden: Afgerond traject is het rapport van de Overlegtafel Energievoorziening over de tariefstructuur.

Werkgroepen: binnen Netbeheer Nederland loopt een **werkgroep Tariefstructuur**, met het **Sprintteam Kleinverbruik Tarieven**. Het Sprintteam streeft ernaar om juni 2021 een voorkeursmodel op te leveren. Betrokken stakeholders zijn ACM, EZK, Consumentenbond en energieleveranciers; daarnaast wordt een bredere groep stakeholders betrokken in een separate dialoog. Het voorkeursmodel moet daarna verder worden uitgewerkt. Dat duurt zeker tot begin 2023.

□ Oplossingsrichtingen

- De netbeheerders bereiden een Codewijzigingsvoorstel voor de Tarievcodes voor, waarin een nieuw voorstel voor het capaciteitstarief zal komen. Hierin worden marktpartijen ook geconsulteerd.
- Ervanuit gaande dat het capaciteitstarief ongewijzigd zal blijven, kan er gesleuteld worden aan het flexibeler maken van drie variabelen in de tariefstructuur
 - Verdere differentiatie van afnemerscategorieën. Dit kan door te werken met categorieën (bijvoorbeeld meer differentiatie binnen het capaciteitstarief), of door bijvoorbeeld onderscheid te maken naar type opslag of laadpunten.
 - Verschillende tarieven op basis van tijd
 - Verschillende tarieven op basis van capaciteit in het net
- Voor het capaciteitstarief is aangedragen dat er gewerkt kan worden met een 'symmetrisch bandbreedtemodel': aangeslotenen betalen een vast bedrag voor het gebruik van een vaste bandbreedte, waar de aangeslotene, net zoals bij het capaciteitstarief, vrij gebruik van kan maken. Daarnaast kunnen aangeslotenen buiten de bandbreedte het net gebruiken, maar betalen hiervoor wel een extra tarief.

Knelpunt 3: Tariefstructuur (2/2)

Introductie

Overzicht knelpunten

Lopende trajecten

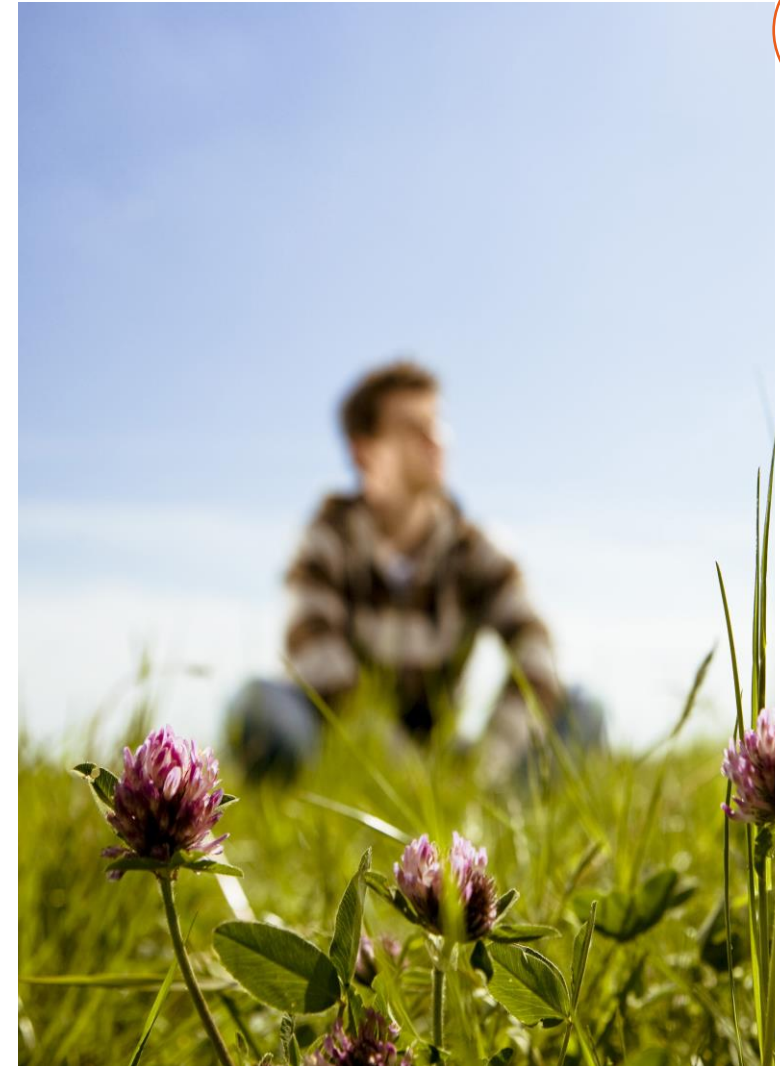
Acties per knelpunt

Monitoring

Voor het knelpunt rondom de huidige transporttarieven zijn twee oplossingsrichtingen benoemd: 1) verder opknippen van het huidige capaciteitstarief in afnemerscategorieën; 2) het codewijzigingstraject rondom het capaciteitstarief.

Voor beide oplossingsrichtingen is het momenteel weinig zinvol om extra acties te ontplooiën. Het ingezette codewijzigingstraject vanuit de netbeheerders adresseert de mogelijkheden die zijn benoemd in oplossingsrichting 1. Hiervoor zullen de netbeheerders, eerst gezamenlijk, maar kort daarop ook met betrokkenheid van diverse marktpartijen, komen tot een voorstel voor wijzigingen in het capaciteitstarief. Aangezien het knelpunt de tariefstructuur zelf is, kan dit knelpunt alleen worden opgelost met een codewijziging. Dergelijke wijziging wordt verwacht medio 2022 te zijn afgerond.

Actie	3.1 Voorstel codewijziging tariefstructuur
Actiehouder	Netbeheer Nederland
Te betrekken partijen	Marktpartijen
Start actie	Lopend traject
Einde actie	Q3-2021 1 ^e voorstel
Afhankelijkheden	Geen afhankelijkheden van andere lopende trajecten.
Overig	Na het 1 ^e voorstel volgt verdere uitwerking richting codewijziging.

Knelpunt 4: Energiebelasting en saldering (1/2)

Introductie

Overzicht
knelpunten

Lopende
trajecten

Acties per
knelpunt

Monitoring

□ Knelpunt

- Het vaste tarief voor energiebelasting (EB) en de Opslag Duurzame Energie (ODE) zorgen ervoor dat het minder aantrekkelijk is om in te spelen op lagere elektriciteitsprijzen, omdat dit deel van de prijs niet flexibel is.
- Er zit een dubbele energiebelasting op opslag; je betaalt zowel voor het invoeden van elektriciteit in een opslageenheid en het afnemen van dezelfde elektriciteit in het net. Deze dubbele energiebelasting werkt kostenverhogend en daarmee belemmerend voor de opschaling van opslag en vehicle-to-grid oplossingen. Er wordt momenteel een oplossing gezocht voor het grootverbruik. Bi-directioneel laden zal worden onderzocht.

□ Oplossingsrichtingen

- Definiëren van gebruik van eigen elektriciteit als zelfverbruik, niet als levering, ook niet als een buurtbatterij als opslag is gebruikt. Gedachte achter deze oplossing is dat deze elektriciteit benoemd worden als “eigen elektriciteit” en het niet uitmaakt waar deze elektriciteit zich bevindt (in een opslag in huis of in een opslag in het net), zolang ze nog niet gebruikt zijn. Dit zou een oplossing kunnen zijn voor vehicle-to-grid en opslag, maar moet vanwege kwetsbaarheid voor belastingvermijding en -ontwijking goed worden uitgewerkt worden. Er moet goed nagedacht worden over afstand en tijd.
- Lobby rondom Energy Tax Directive over een speciaal of nultarief voor opslag, een mogelijke koppeling van de energiebelasting aan leveringstarieven en flexibilisering van de EB.

□ Lopende oplossingstrajecten

Formele trajecten:

- De Europese Commissie komt in juni 2021 met een voorstel voor een herziening van de Energy Tax Directive. Dit zal in het Europees Parlement en de Raad van Ministers verder behandeld worden.
- Het wetsvoorstel afbouwen van de salderingsregeling ligt voor in de Tweede Kamer. Momenteel is het wetsvoorstel controversieel verklaard.
- Het ministerie van Financiën heeft op 20 april de evaluatie van de Energiebelasting naar de Kamer gestuurd.

Samenwerkingsverbanden: Bij de ontwikkeling van het wetsvoorstel om de salderingsregeling af te bouwen is nauw samengewerkt tussen Financiën, EZK, Energie-Nederland, Holland Solar en NVDE.

Werkgroepen: Er zijn geen werkgroepen bekend over dit specifieke onderwerp bij de diverse brancheverenigingen. Wel is Energy Storage-NL zeer actief op het onderwerp dubbele energiebelasting op opslag.

Knelpunt 4: Energiebelasting en saldering (2/2)

Introductie

Overzicht knelpunten

Lopende trajecten

Acties per knelpunt

Monitoring

De acties vallen in twee onderdelen uiteen. Ten eerste actie 4.1 en 4.2, die zich richten op de uitwerking van de definitie van zelfverbruik. Het betreft hier de mogelijkheid om eigen opgewekte elektriciteit elders op te slaan (voor de meter) en vervolgens weer te gebruiken. Die elektriciteit wordt geormerkt als eigen elektriciteit, waarmee er geen sprake is van levering en daarmee geen energiebelasting betaald hoeft te worden. Dit start met een haalbaarheidsonderzoek, dat leidt tot een go/no-go-moment. Als uit het onderzoek blijkt dat deze oplossing niet haalbaar is, dan stopt het. Als blijkt dat dit wel haalbaar is, moet worden bekeken hoe een implementatie in wet- en regelgeving zou kunnen en wat voor implicaties dit heeft. Actie 4.3 en 4.4 richten zich op de Energy Tax Directive. Momenteel ontwikkelt de Europese Commissie voorstellen voor de nieuwe Energy Tax Directive. Al benoemd is dat de Commissie gaat kijken of er een separaat tarief voor opslag zou moeten komen. Een ander punt, dat nog niet expliciet is benoemd door de Commissie, is de mogelijkheid van een flexibel tarief of koppeling aan de leveringstarieven. Omdat de haalbaarheid van beide punten verschilt, evenals de actiefste voorstanders, splitsen we deze acties op.

Actie	4.1 Onderzoek: Definitie gebruik eigen elektriciteit als zelfverbruik	4.2 Nadere uitwerking eigen elektriciteit als zelfverbruik	4.3 Lobby: separaat tarief opslag in ETD	4.4 Lobby: flexibel tarief EB of koppeling aan leveringstarieven in ETD
Actiehouder	Smart energy bedrijven	Smart energy bedrijven	FME/Energy Storage-NL	Smart energy partijen
Te betrekken partijen	ACM, netbeheerders, Financiën, EZK	ACM, netbeheerders, Financiën, EZK	EZK, Financiën, andere brancheverenigingen	EZK, Financiën, andere brancheverenigingen
Start actie	Q3-2021	Q2-2022	Reeds lopend	Z.s.m.
Einde actie	Q1-2022	Q3-2022	Voorstel EC gepland in juni 2021	Voorstel EC gepland in juni 2021
Afhankelijkheden	Geen afhankelijkheden van andere lopende trajecten.	Geen afhankelijkheden van andere lopende trajecten.	Geen afhankelijkheden van andere lopende trajecten.	Geen afhankelijkheden van andere lopende trajecten.
Overig	Beschikbaarheid middelen voor onderzoek. Op te lossen door het onderzoek in stukjes te knippen: technische; juridische; economische haalbaarheid.	Beschikbaarheid middelen voor onderzoek. Moment verschuiving verantwoordelijkheid		

Knelpunt 5: Meerdere leveranciers op één aansluiting (1/2)

Introductie

Overzicht knelpunten

Lopende trajecten

Acties per knelpunt

Monitoring

❑ Knelpunt

Er zijn verschillende knelpunten geïdentificeerd in de huidige Netcode Elektriciteit:

- Het secundaire allocatiepunt mag niet bestemd zijn voor een woningfunctie. Het is hierdoor niet mogelijk om het secundaire allocatiepunt te installeren om verschillende bewoners van elkaar te onderscheiden, bijvoorbeeld in geval van onderhuur of meerdere gezinnen achter eenzelfde aansluiting.
- Het systeem achter het secundaire allocatiepunt moet fysiek gescheiden zijn van het primaire allocatiepunt. Dit betekent een meter op elk meetpunt, met achter elk meetpunt een gescheiden installatie. Op een installatie mag slechts door één energieleverancier geleverd worden. In praktijk betekent dit dat een consument per installatie moet bepalen welke leverancier hiervoor wordt gecontracteerd. De tweede leverancier mag dus alleen voor een gescheiden, secundaire installatie gecontracteerd worden, niet zijnde de installatie voor het gebruik van de woonfunctie. Dat werkt beperkend.
- De hoge kosten voor een secundair allocatiepunt werken als een belemmerende factor voor consumenten. De kosten zijn opgebouwd uit een eenmalig tarief voor het realiseren van het extra meetpunt (secundair allocatiepunt) en een periodiek tarief voor de meterhuur.

❑ Oplossingsrichtingen

- Huidige code aanpassen zodat installaties achter allocatiepunten niet meer onderling gescheiden moeten zijn.
- Aanhaken bij de experimenten van netbeheerders over het switchen op een laadpunt vanuit de markt.

❑ Lopende oplossingstrajecten

Formele trajecten: Er zijn geen formele trajecten bekend. Wel wordt in de consultatieversie van de **Energiewet** rekening gehouden met aanpassing van de MLOEA-regelgeving. Daartoe zal dan een ministeriële regeling en Algemene Maatregel van Bestuur worden opgesteld.

Samenwerkingsverbanden: Allocatie 2.0 (in NEDU-verband): Netbeheerders voeren een grootschalig experiment uit naar het switchen op een dag op eenzelfde laadpunt. Daarnaast is er ook een pilot door netbeheerders in samenwerking met energieleveranciers en laadpaalbeheerders (en mogelijk warmtepomp-exploitanten) voor gebruik maken van de bestaande meetinrichting zodat géén tweede netbeheerdersmeter geplaatst hoeft te worden. De technische en marktvalidatie wordt oktober 2021 afgerond.

Werkgroepen: Er zijn geen werkgroepen bij brancheverenigingen bekend die zich hiermee bezig houden.

Knelpunt 5: Meerdere leveranciers op een aansluiting (2/2)

Introductie

Overzicht knelpunten

Lopende trajecten

Acties per knelpunt

Monitoring

Met ingang van de Energiewet kan gekeken worden in de aanpassing van lagere regelgeving hoe meerdere leveranciers op eenzelfde aansluiting kunnen leveren zonder fysieke splitsing van de allocatiepunten. Dit zou twee genoemde knelpunten oplossen.

Er zijn op dit moment pilots, bijvoorbeeld bij netbeheerders, waar gekeken wordt naar de mogelijkheid om te switchen op één dag op eenzelfde aansluiting. Ook wordt er gepilot met het gebruik maken van eenzelfde meetinrichting zodat geen tweede netbeheerdersmeter geplaatst hoeft te worden. Deze pilots zijn belangrijk om in beeld te krijgen wat er technisch en functioneel mogelijk is, en wat daarvoor moet gebeuren. Bij deze pilots is het daarom ook belangrijk dat marktpartijen, flexibilitetaanbieders, ook aanhaken om hier input op te leveren.

Actie	5.1 Lagere regelgeving ontwikkelen, waarin installaties achter de allocatiepunten niet meer onderling gescheiden hoeven te zijn	5.2 Aanhaken bij de experimenten van netbeheerders over het switchen op een laadpunt vanuit de markt.
Actiehouder	EZK	Netbeheerders
Te betrekken partijen	Netbeheerders, marktpartijen, brancheverenigingen	Flexaanbieders, energieleveranciers en laadpaalbeheerders
Start actie	Na technische en marktvalidatie pilot meetinrichtingen, verwacht wordt oktober 2021	Nu - de pilots lopen reeds
Einde actie	Aanname Energiewet, verwacht wordt Q2-2022	Q4-2021
Afhankelijkheden	De uitkomst van de technische en marktvalidatie. Ontwikkeling Energiewet.	Ruimte die er nog is in het traject om aan te haken.
Overig		Belangrijk is een goede communicatie, zodat aanbieders van flexibiliteit zich uitgenodigd voelen om aan te haken.

Monitoring en kennisdeling

Introductie

De verschillende acties grijpen op elkaar in. Het is daarom belangrijk dat er overzicht bestaat en wordt gehouden op de verschillende knelpunten en acties. Dan is bekend wat de stand van zaken is en wat haalbaar is – op zijn best wordt in de verschillende lopende acties rekening met elkaar gehouden en adaptief gewerkt, zodat de haalbaarheid, uitvoerbaarheid en efficiëntie vergroot worden.

Overzicht knelpunten

In deze actieagenda staat een momentopname van de stand van zaken. RVO gaat de ontwikkelingen in de trajecten monitoren en de voortgang c.q. belangrijkste veranderingen bespreken met de markt. De data hiervoor wordt geleverd door de actiehouders en hun brancheverenigingen. Dat is een start voor het maken en houden van overzicht en voortgang. Deze actie loopt circa 2 jaar, tot 1 april 2023, waarna deze wordt geëvalueerd. Dan is immers de Energiewet geruime tijd van kracht en zouden de verschillende acties in hun vervolgfase beland moeten zijn.

Lopende trajecten

Het inzicht dat hiermee wordt gegenereerd, ook als acties niet volgens planning verlopen, wordt gebruikt om in gesprekken de voortgang aan te kaarten. Door de monitor openbaar te maken, wordt breed inzicht gegeven in de voortgang en hoe lang acties al lopen.

Acties per knelpunt

Kennisdeling is gedurende het traject een belangrijk onderdeel gebleken. Uit het rapport over Knelpunten in wet- en regelgeving vloeien factsheets voort over de knelpunten. De TKI Urban Energy en RVO kunnen deze gebruiken bij veel gestelde vragen en zetten actief in op de verspreiding hiervan. Daarmee wordt partijen een bredere kennisbasis geboden, waarmee zij aan de slag kunnen met het verder ontwikkelen van hun business case en de inschatting van de wettelijke mogelijkheden.

Monitoring

Actie	6.1: Monitoring actieagenda	6.2: Verspreiden factsheets knelpunten
Actiehouder	RVO	RVO en TKI Urban Energy
Betrokken stakeholders	Actiehouders acties	
Start	1 oktober 2021	1 mei 2021
Einde	1 april 2023	30 april 2023
Afhankelijkheden	n.v.t.	n.v.t.
Overig	Te updaten bij wijzigingen in de voortgang van de acties.	Beslispunt hoe vaak de factsheets worden geüpdatet.